

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Factsheet Mobiliteit

Stand van zaken

Gemeenten hebben een breed takenpakket op het gebied van mobiliteit. Hierbij gaat het niet alleen om het beheer en onderhoud van lokale wegen. Ook het reguleren van verkeer, parkeren en het vervoer van leerlingen en gehandicapten zijn taken van gemeenten. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om locaties binnen de gemeente goed bereikbaar te houden. Zo optimaliseren zij het leefklimaat en de verkeersveiligheid. Daarnaast heeft mobiliteit veel raakvlakken met de ruimtelijke inrichting, economische ontwikkeling en werkgelegenheid binnen gemeenten.

Ontwikkelingen

Wat speelt er momenteel aan mobiliteitsbeleid op lokaal niveau?

Gebiedsagenda's en Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)

Er bestaat bij rijk én gemeenten behoefte aan integrale gebiedsontwikkeling. Waarbij belangen als locaties voor woningbouw, werken, bereikbaarheid, leefbaarheid, water en natuur op een goede manier met elkaar matchen. Op regionaal niveau stellen rijk en regio's samen integrale gebiedsagenda's op. Het gaat daarbij om provincies,

stadsregio's en gemeenten. De gebiedsagenda's zorgen ervoor dat de investeringen van de ruimtelijke departementen en van de decentrale overheden elkaar goed versterken. Zo krijgt de prioriteitsstelling door zowel rijk als regio samenhang en ontstaat meer draagvlak voor besluiten.

Wat kunt u doen?

- Rijk en regio bespreken de gebiedsagenda's tijdens de halfjaarlijkse MIRT-overleggen. Gemeenten met projecten in het fysieke domein die rijksinvesteringen nodig hebben, doen er goed aan om invloed op de gebiedsagenda's uit te oefenen en hun betrokkenheid hierbij te waarborgen. Doe dit bijvoorbeeld via de portefeuillehouder van de stadsregio of de provincie.

Duurzame mobiliteit

Gemeenten en rijk nemen samen maatregelen om de klimaatverandering aan te pakken. Eind 2007 sloten zij het klimaatakkoord 'Samen werken aan een klimaatbestendig en duurzaam Nederland'. Dit akkoord besteedt aandacht aan schone en zuinige mobiliteit. Terugdringing van de uitstoot van stikstofoxiden, fijne stofdeeltjes/roet en CO₂ door het verkeer is hierbij van belang. Ook zorgt verkeer voor geluidsoverlast, wat kan leiden tot slaapproblemen

en gezondheidsklachten. Het gebruik van stille, schone en zuinige vervoermiddelen blijft van levensbelang.

Wat kunt u doen?

- Stimuleer uw inwoners om de fiets te nemen. Bevorder openbaar vervoer en gebruik van schone, stille en zuinige auto's en andere motorvoertuigen.
- Geef zelf het goede voorbeeld door bijvoorbeeld het eigen wagenpark te verduurzamen via elektrische voertuigen of voertuigen op alternatieve brandstoffen. Ook kunt u het fietsen en reizen via openbaar vervoer door de eigen medewerkers aantrekkelijker maken. Bied schone en zuinige auto's voor dienstreizen aan. Eis bij het aanbesteden van contractvervoer (Wmo- en leerlingvervoer) schone en zuinige voertuigen.

Parkeren

Parkeerbeleid is vanouds een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk mobiliteitsbeleid en daarnaast ook van de ruimtelijke inrichting en het locatiebeleid (het juiste bedrijf op de juiste plaats). Het gaat om een autonome taak, waaraan gemeenten zelf invulling mogen geven. In de Nota Mobiliteit staat, dat er wel een zekere afstemming met buurgemeenten in de regio moet zijn. Provincies en stadsregio's kunnen hierbij een stimulerende rol spelen. Vanwege de luchtkwaliteit verzocht een aantal grotere gemeenten het rijk om bij het bepalen van de tarieven ook te mogen differentiëren naar milieuvervuiling door de auto. De hiervoor noodzakelijke wijziging van de Gemeentewet en de Wegenverkeerswet is in voorbereiding en treedt waarschijnlijk in 2011 in werking. De komende jaren neemt het autobezit fors toe door de stedelijke verdichting en de invoering van 'Anders betalen voor mobiliteit', waardoor het autobezit goedkoper wordt. De druk op de aanwezige parkeer ruimte wordt dus groter. Het belang van een afgewogen parkeerbeleid op lokaal en regionaal niveau neemt hierdoor de komende jaren alleen maar toe.

Wat kunt u doen?

- Via parkeerbeleid kunnen gemeenten de lokale bereikbaarheid en leefbaarheid verbeteren, het gebruik van de vaak schaarse parkeer ruimte reguleren en overlast voorkomen. Gemeenten kunnen voor parkeerregulering vele instrumenten inzetten, zoals parkeernormering, betaald parkeren en parkeren door vergunninghouders.

Prijsbeleid / Anders betalen voor mobiliteit (Abvm)

Het invoeren van prijsbeleid in het kader van mobiliteit staat al heel lang op de politieke agenda. Waarom? Omdat alle deskundigen dit een zeer goed instrument vinden

om de bereikbaarheid en leefbaarheid van ons land te verbeteren, vooral in en rond de grote steden.

Het is de bedoeling dat niet meer het bezit van de auto, maar het gebruik van de auto wordt belast. Hiertoe komt er een heffing per gereden kilometer op alle wegen in ons land. Deze heffing kun je differentiëren naar tijd (spitsperiodes), plaats (stedelijke gebieden) en naar milieukeurmerk van de auto.

Deze heffing komt in de plaats van de huidige vaste belastingen voor het autobezit (MRB en BPM). Het wetsvoorstel Kilometerprijs ligt bij de Tweede Kamer en wordt naar verwachting voor de zomer 2010 behandeld. De inwerkingtreding van de wet is voorzien in 2012/2013 voor vrachtauto's en spoedig daarna voor personenauto's.

Inzet gemeenten

Wat kunt u doen rond de invoering van Abvm?

- Houd alvast rekening bij het opstellen van lokale en regionale mobiliteitsplannen en het aanpakken van bereikbaarheidsknelpunten met de invoering van Abvm en de mogelijkheden die spitstarieven bieden. Het is verstandig om deze mogelijkheden samen met de naburige gemeenten en andere overheden/wegbeheerders via een gebiedsgewijze netwerkaanpak te bezien. De wet maakt het mogelijk om ook een spitstarief in te voeren ter voorkoming van ongewenst sluipverkeer op lokale en regionale wegen als gevolg van invoering van een spitstarief elders op het wegennet.
- Regel bij de invoering van spitstarieven het flankerend beleid vóóraf goed. Zorg ervoor dat de weggebruiker voldoende alternatieve mogelijkheden krijgt. Dit kan door maatregelen op het gebied van mobiliteitsmanagement, zoals flexibele werktijden en thuiswerken. Daarnaast zijn goed openbaar vervoer en goede fietsvoorzieningen van groot belang. Hiervoor moet het rijk voldoende geld vrijmaken. Voorbeelden uit het buitenland, zoals Londen en Stockholm, tonen dit duidelijk aan.

Aanbod VNG

- De VNG maakte de uitgebreide brochure 'Wegwijzer voor gemeenten – mobiliteitsbeleid op lokaal niveau'. Hierin vindt u de toekomstige ontwikkelingen en de visie van de VNG. U kunt de brochure downloaden via www.vng.nl onder het beleidsveld 'Mobiliteit'.
- De VNG is een van de oprichters van het Kennisplatform Verkeer en Vervoer en stuurt het mede aan (zie: www.kpvn.nl). Ons kennisplatform organiseert regelmatig bijeenkomsten voor gemeenten en verspreidt brochures, nieuwsbrieven en handreikingen.